

KUNNSKAP FRA BARN OM
AVHØR

SÅNN ER GOD PRAKSIS FOR TRYGGE OG NYTTIGE AVHØR

Barn har etter FNs barnekonvensjon prosessrettigheter, som også gjelder barn som har gjort kriminalitet. Her kommer beskrivelser på hvordan avhør må gjøres for å bygge på kunnskap fra barn og bedre sikre barns prosessrettigheter.

I FNs barnekomités generelle kommentar nr. 24 avsnitt 48 uttaler komiteen at; *Authorities should ensure that the child understands the charges, options and processes. Providing the child with an official document is insufficient and an oral explanation is necessary. Although children should be assisted in understanding any document by a parent or appropriate adult, authorities should not leave the explanation of the charges to such persons.*

Komiteen viser hvor viktig det er at barn får informasjon om anklagene mot barnet. Det er ikke alltid nok å kun gi barn denne informasjonen skriftlig, de trenger også dette muntlig for å faktisk forstå anklagene og prosessen videre.

FØR AVHØRET

- før avhøret tar politiet kontakt med barnet før foreldre. De tar kontakt på telefon eller på melding for å gi barnet informasjon om:
 - hvorfor barnet skal i avhør
 - hva som kommer til å skje i avhøret
 - hvem som kommer til å være i avhøret
 - at barnet har rett til å ha med forsvarer i avhør
 - hvilke andre rettigheter barnet har, muntlig og skriftlig
 - at avhøret tas opp og hvorfor det tas opp
 - hva det barnet forteller i avhøret kan bli brukt til
- politiet må huske å:
 - bruke ord barnet forstår
 - forklare informasjonen helt ærlig
 - ikke la være å si noe fordi politiet tenker at barnet ikke er gammelt nok eller at det er best for barnet å ikke vite
 - sjekke med barnet om det går fint at foreldre eller andre voksne får informasjon om at barnet skal i avhør og hvorfor

Samarbeider med barna

- politiet prøver å finne tidspunkt for avhør som passer for både politiet og barnet
- barnet får vite at avhøret kan være på et annet sted enn politistasjonen, politiet nevner noen alternativer
- politiet spør barnet om hvordan avhøret kan gjøres trygt
- politiet sender barnet en forklaring på rettighetene på melding
- barnet får mulighet til å ha med en forsvarer i avhøret
- politiet forklarer nøye og med ord barnet forstår, fordelene ved å ha med en forsvarer
- hvis barnet ikke ønsker forsvarer første gang, spør politiet på nytt noen dager før avhøret
- barnet får muligheten til å ta med seg en barnet er trygg på i avhøret, uavhengig av om barnet vil ha med forsvarer eller ikke
- politiet lar barnet velge om foreldre skal være med eller ikke. De vet at det kan være avgjørende for om barnet får til å fortelle ærlig

UNDER AVHØRET

- politiet gjentar det barnet trenger å vite før avhøret
- i avhøret gir politiet god og nok informasjon om
 - hva målet med avhøret er
 - hva slags rettigheter barnet har
 - hvem de voksne i avhøret er
 - at avhøret tas opp
 - hvem som får vite det barnet har sagt
 - hva som kan skje hvis barnet forteller om kriminalitet
 - hva som kan skje hvis barnet sier noe om noen andre
- i avhøret har politiet på vanlige klær, de vet at uniform kan gjøre det utrygt for barnet
- politiet som tar avhør er snille, rolige og forståelsesfulle
- når barnet kommer inn i avhøret blir politiet og barnet litt kjent først
 - politiet som gjør avhøret forteller hva de er glad i, og spør barnet om hva barnet liker
 - politiet viser og forteller når barnet kommer inn i avhøret, at de vil hjelpe, og finne ut av hvorfor det kriminelle har skjedd
- politiet minner barnet på at barnet kan spørre hvis barnet blir usikker eller lurer på noe underveis
- politiet forklarer hvorfor de må skrive eller ta opp lyd og hva det skal brukes til
- barnet får være med å bestemme om avhøret skal bli tatt opp på lyd, eller om politiet skal skrive underveis

Prøver å forstå

- politiet forstår at det handler om noe når barnet gjør kriminelle ting, og spør om grunnen til hvorfor det kriminelle skjedde
- politiet er åpne og bestemmer seg ikke for hva som har skjedd før de snakker med barnet
- politiet vil høre fra barnet og ber ikke barnet sladre om andre
- politiet forklarer at de ikke kan vite, men gjerne vil prøve å forstå
- politiet stiller åpne spørsmål, og unngår å presse barnet
- politiet er ærlige når de ikke forstår eller lurer på noe
- politiet overdriver ikke for å få barnet til å snakke

ETTER AVHØRET

- etter avhøret får barnet god nok og flere ganger informasjon om:
 - hva som skjer med saken nå
 - hva straffen kan bli hvis politiet bestemmer at barnet er skyldig
 - hvem barnet kan få informasjon av etter avhøret
 - hvem som kommer til å gi barnet informasjon når det skjer noe nytt i saken
- barnet får lese gjennom det som er skrevet og si fra om det er noe som er misforstått
- politiet snakker alltid med barnet først hvis de tenker å dele noe av det barnet har fortalt videre til foreldrene eller noen andre voksne
- barnet får telefonnummeret til en person fra politiet som det kan ringe eller sende melding til. Personen sender også barnet en melding eller ringer hvis det skjer noe nytt i saken